

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D.,
ředitel VÚP Troubsko a předseda ČAZV

Ing. Vladimír Řehák, CSc.,
předseda České společnosti rostlinolékařské

Rok 2019 pohledem rostlinolékaře

Když se za několik let budeme v myšlenkách vracet k roku 2019 a rostlinolékařským tématům, asi se všem vybaví dva významní živočišní škůdci, hraboš a kůrovec. V tomto roce vyvrcholily kalamity jak v lesích, tak na orné půdě, pastvinách, ale i v sadech a vinicích. Bylo by ale velkým zjednodušením, kdybychom přemnožení těchto škůdců vnímali jako události bez dalších souvislostí. Posouzení kůrovce a příčin jeho přemnožení ponecháme s laskavým dovořením čtenářů na odbornících v lesním hospodářství. Kalamita hraboše do určité míry také zasáhla lesní kultury, byla ale primárně problémem zemědělské půdy. Rok 2019 z pohledu výskytu dalších škodlivých organismů byl standardní a žádný patogen či další živočišní škůdci se nevyskytovali nad rámec běžných výskytů. Bylo to určitě částečně průběhem počasí, velkou roli sehrála také monitorovací služba a signalizace a zásahy pěstitelů v rámci systémů integrované ochrany rostlin. Hraboš byl výjimkou, kdy selhala běžně prováděná ochranná opatření jak s prvky biologické, tak chemické ochrany. Ale jeho nadměrný výskyt otevřel řadu otázek. Tou stěžejní je, zda jsme připraveni legislativně, ale i prakticky operativně reagovat na přemnožení některého ze škodlivých organismů. Další otázkou je i schopnost rychlé racionální debaty všech účastníků, kteří spolurozhodují o přijetí rostlinolékařských opatření. Z našeho pohledu některé názory, které se ale nakonec ve výsledných opatřeních, či spíše neopatřeních projeví poměrně razantně, byly velmi iracionální. Je velmi obtížné najít vyvážený kompromis mezi zájmem podnikatele v zemědělství a ochranou životního prostředí. Určitě by to ale neměly být dva nesmiřitelné tábory. Jedná se o hlavní aktéry, kteří rozhodují o počínání v krajině, a měli by být schopni kompromisů, a to nám právě v letošním roce chybělo. Obecně máme pocit, že z debat o zemědělství se vytrácí důraz na jeho základní roli. A tou je výroba bezpečných a zdravých potravin a krmiv pro hospodářská zvířata. Laická veřejnost mnohdy z neznalosti věci kritizuje rostlinolékaře, že uplatňují nadměrně používání chemických přípravků k likvidaci škodlivých organismů. Opak je pravdou. Česká republika je v žebříčku spotřeby těchto látek v rámci evropských států svými necelými 2 kg v průměru na 1 ha ošetřené plochy na jeho spodních stupních. Řadě kritiků vůbec nevadí nadměrná spotřeba léků, z nichž některé obsahují obdobné, ne-li stejné účinné látky. Péči o zdraví rostlin je třeba brát se stejným respektem jako péči o zdraví lidí či zdraví zvířat, samozřejmě při dodržování pravidel udržitelného zemědělství. Ale nad tím, co je psáno v příručkách, by měl zvítězit fenomén, který lze shrnout do sousloví zdravý rozum. To, že dnes v debatách nad budoucností zemědělství dominují témata spíše ekologická než ekonomická, je především dáno dnešním dostatkem a bohatou nabídkou potravin. Ale ta situace nemusí být dlouhodobě stejná a mělo by být naším zájmem jako jednu z hlavních priorit ČR prosazovat soběstačnost v hlavních komoditách jako zdrojích pro produkci kvalitní a zdravotně bezpečné české potravin.

Vážený čtenáři, rok 2019 nebyl jen rokem usilovné práce rostlinolékařů soustředěné na problémy, které tento rok přinesl, ale byl také obdobím přípravy aktivit, které v roce 2020 jako „Roku zdraví rostlin“ vyhlášeného Organizací spojených národů budou realizovány. Jedná se o akce – semináře, mezinárodní konference, výstavy, které budou především zaměřeny na širokou laickou veřejnost, s cílem prezentovat nejen poslání a význam rostlinolékařské péče jako důležitého fenoménu zajišťujícího zdraví rostlin, ale také jako podílíka zodpovědného za ochranu základních složek životního prostředí. Těšíme se s vámi na setkání na těchto akcích.

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D., ředitel VÚP Troubsko a předseda ČAZV,
Ing. Vladimír Řehák, CSc., předseda České společnosti rostlinolékařské.

Odborný recenzovaný časopis specializovaný na ochranu rostlin • Číslo 6. Ročník třicátý • Cena výtisku 80 Kč, roční předplatné 480 Kč. Sleva pro studenty 50 %
 ● **Adresa redakce:** Rostlinolékař, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1 ● **E-mail:** sefredaktor@rostlinolekari.cz ● **Šéfredaktor:** Ing. Vladimír Kupec ● **Inzerce:** Ing. Barbora Pučoková, tel.: 277 001 656, mobil: 602 378 575, e-mail: barbora.pucokova@profipress.cz, Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2 ● **Redakční rada časopisu:** Ing. Petr Ackermann, CSc., doc. Ing. Bohumír Čagaš, CSc., Mgr. Jan Hubert, Ph.D., Ing. Martina Jurášková, Ing. Jitka Markytánová, doc. Ing. Jan Mikulka, CSc., Ing. Jaroslav Rod, CSc., Jaroslav Ryšánek, Ing. Vladimír Řehák, CSc., Ing. Jitka Stará, Ph.D., doc. Ing. Hana Šefrová, Ph.D., Ing. Prokop Šmírouš, CSc., Ing. Marie Váňová, CSc., Ing. Michal Vokřál, CSc., Ing. Bořivoj Zbuzek ● **Grafická úprava:** David Košťálek ● **Jazyková korektura:** Ing. Eva Kořínková – Seifertová, Věra Melicharová, Mgr. Hana Gruntorádová
 ● **Vydává:** Profi Press s. r. o., Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2, www.profipress.cz ● **Předplatné, nové objednávky, distribuce a fakturace, reklamace:** tel.: 277 001 600, e-mail: odbyt@profipress.cz ● **Tisk:** Tiskárna H. R. G., spol. s r. o. ● **Evidováno pod č. MK ČR E 7444, ISSN 1211–3565.** Poskytnutím autorského příspěvku autor souhlasí s jeho rozmnožováním, rozšiřováním a sdělováním internetem v kterémkoli tištěném nebo elektronickém titulu vydavatele či osoby s jeho majetkovou účastí, či v jejich souboru. Autor souhlasí s úpravami a odpovídá za právní i faktickou bezvadnost příspěvku. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.
Foto na titulní straně: Tmavoskvrnác zhoubný (*Erannis defoliaria*), foto: Prof., RNDr., Zdeněk Laštůvka, CSc.

© 2019 Profi Press s. r. o.